

Výskumná štúdia NBS č. 11/2024

Vnímanie dostupnosti externého financovania malými a strednými podnikmi

Florian Horky

© Národná banka Slovenska 2024

research@nbs.sk

Táto publikácia je dostupná na internetovej stránke NBS

<https://nbs.sk/publikacie/vyskumne-a-prilezitostne-studie-wp-op/>

Prezentované názory a výsledky v tejto štúdii sú názormi autorov a nevyjadrujú oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Práca neprešla jazykovou úpravou.

Netechnické zhrnutie

Prístup k financiám je nevyhnutný, najmä pre malé a stredné podniky, keďže ovplyvňuje investície, rast a zamestnanosť. V štúdiu skúmame, ako tieto podniky vnímajú dostupnosť rôznych možností externého financovania vrátane bankových pôžičiek, úverových liniek a obchodných úverov. Analýza je založená na údajoch z Prieskumu prístupu k financovaniu podnikov (Survey on the Access to Finance of Enterprises, SAFE), ktorý sa uskutočňuje pod záštitou Európskej centrálnej banky. Pochopenie tohto vnímania a budúcich očakávaní je kľúčové, pretože názory malých a stredných podnikov na dostupnosť financovania môžu formovať ich ochotu uchádzať sa o externé financovanie, čo výrazne ovplyvňuje ich rastový potenciál.

V štúdiu poukazujeme na dve dôležité skutočnosti. Po prvé, minulé skúsenosti výrazne ovplyvňujú vnímanie dostupnosti financií zo strany malých a stredných podnikov. Po druhé, rozhodujúcu úlohu zohrávajú behaviorálne faktory, napríklad averzia k strate. Negatívne skúsenosti, ako napríklad odmietnutá žiadosť o úver, majú väčší vplyv na vnímanie financovania malých a stredných podnikov ako pozitívne výsledky. To naznačuje, že straty zavážia pre tieto podniky viac ako ekvivalentné zisky. Potreba financovania je navyše spojená s očakávaniami o budúcej dostupnosti úverov, pričom zvýšená potreba financovania často negatívne ovplyvňuje očakávania o dostupnosti bankových úverov a úverových liniek. Výsledky ďalej naznačujú rozdielne mechanizmy vytvárania vnímania o dostupnosti bankových úverov a obchodných úverov.

Na základe zistení by tvorcovia politik mali zvážiť opatrenia na zmiernenie vplyvu minulých negatívnych skúseností, najmä počas hospodárskych kríz, s cieľom podporiť malé a stredné podniky v prístupe k financiám. Pochopenie formovania vnímania malých a stredných podnikov môže viesť k cieľovým intervenciám na zlepšenie finančnej stability a ekonomickej odolnosti týchto podnikov.